

زندگی نامه و خدمات علمی و فرهنگی

مرحوم دکتر
احمد علی رجایی بخارایی

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

تهران - آذرماه ۱۳۹۵

زندگی نامه و خدمات علمی و فرهنگی
مرحوم دکتر احمدعلی رجایی بخارایی

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

عنوان و نام پدیدآور	زندگی نامه و خدمات علمی و فرهنگی مرحوم دکتر احمدعلی رجایی بخارایی / ویراستار: امید قنبری.
مشخصات نشر	تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۰۶ ص، مصور.
فروست	سلسله انتشارات و مجموعه زندگی نامه ها؛ ۶۱۷/۱۵۸
شابک	۱۷۰۰ تومان؛ ۷-۳۸-۶۲۷۸-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	تایید شده
موضوع	زندگیشناختن، رجایی بخارایی، احمدعلی، ۱۲۹۵ - ۱۳۵۷
شناسه افزوده	
رده بندی کنگره	انجمن آثار و مفاخر فرهنگی.
رده بندی دیویی	۶۱۷/۱۵۸. ۱۳۹۵
شماره کتاب شناسی ملی	

سلسله انتشارات و مجموعه‌ی زندگی‌نامه‌ها

۶۱۷/۱۵۸

زندگی‌نامه‌ی احمدعلی رجایی بخارایی

● صفحه‌آرا: علی اکبر حکم‌آبادی

● ویراستار: امید قنبری

● حرفه‌پیمانی: منور سعیدی - زیبا آقازاده - طیبه باقری

● سردآوری مقالات: سعید رجایی بخارایی ● ناظر فنی چاپ: کیانوش بیرون‌وند

● نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

● طراحی جلد: بهار توکلی

● شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

● لیتوگرافی و چاپ: م. افی: کارآفرین

● ISBN: 978-964-6278-38-7

● شابک: ۷-۶۲۸-۶۱-۹۶۸-۹۷۸

● قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

همه‌ی حقوق چاپ محفوظ است.

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

خیابان ولی‌عصر (عج) - پل امیر بهادر - خیابان سر لشکر بشیری

شماره‌ی ۷۱

تلفن: ۵۵۳۷۴۵۳۱-۳

فهرست مطالب

- پیش گفتار ۹
حسین شاکری
- کاشف ترجمه‌های کهن فران ۱۳
محمدجعفر یاحقی
- جان شیفته ۲۱
حسن انوری
- یاد استاد احمدعلی رجایی بخارایی ۲۳
محمد رضا راشد محصل
- از تبار فردوسی ۲۴
توفیق هد سبحانی
- سخن فردوسی درباره فلسفهٔ اولی پیش از کانت ۳۳
احمدعلی رجایی بخارایی

- ۶۱ مردی که حقیقت را آویزه جان می کرد
محمدحسین ساکت
- ۷۱ مکتب رجایی از نگاه فرزند
سعید رجایی بخارایی
- ۸۹ یادهایی از استاد دکتر «احمدعلی رجایی بخارایی»
علی سالانی کرد فرامرزی
- ۹۷ به یاد استاد دکتر «احمدعلی رجایی بخارایی»
محمدسین پالیزی
- ۱۱۳ کیفیت تولد ظریف خودم در درون اقبال و ریشه ها و اجزای آن
احمدعلی رجایی بخارایی
- ۱۳۷ یک تن تو را چنان که تری، نشاخت
محمد مهدی ناصح
- ۱۴۵ یادمان هایی از استادم دکتر «احمدعلی رجایی بخارایی»
جواد اسحاقیان
- ۱۵۷ مردی بزرگ با کارنامه ای بزرگ تر
غلامرضا زرین جیان
- ۱۷۱ خاطره هایی از استاد
سیدعلی اردلان جوان
- ۱۷۷ رادی و آزادی
علی باقرزاده (بقا)

یاد باد آن روزگاران یاد باد..... ۱۸۳
ابراهیم قیصری

سنگین و باوقار..... ۱۹۳
پری چهره لامع

اولین دیدار..... ۱۹۷
حسین محمدی (آشنا)

گره‌های از خدمات دکتر رجایی در کتابخانه آستان قدس رضوی ۲۰۷
علی اصغر ناصری

من، شاگرد دکتر رجایی بخارایی..... ۲۱۷
خسرو هوشیار حسینی

یادی از آزادگی استاد ۲۲۳
ابراهیم عقدایی

گوهر در دل سنگ..... ۲۲۹
سعیدالله قره بیگلر

استادی که رویاهای مرا از دانشگاه برآورده کرد..... ۲۳۵
پروین بهروش

یادت روشنم می‌دارد..... ۲۳۹
فرخ امین‌زاده واحدی

نکته‌دانی‌های استاد..... ۲۴۵
محمد زمان‌زاده

و در آزادگی ورد زبان..... ۲۴۹
رضا افضلی

کلمه‌هایی که حاوی «شعر» و «حکمت» هستند..... ۲۵۳
یوسف بینا

آن بزرگ، آن امیر سامانی، آن فردوسی طوسی و آن حافظ شیرازی ۲۶۷
هاد محمدی خمک

سالشمار زندگی و کتابشناسی مرحوم دکتر احمدعلی رجایی بخارایی..... ۲۷۵

اسناد و عکس‌ها..... ۲۸۱

فهرست زندگی‌نامه‌ها و تاریخ بزرگداشت‌ها..... ۲۹۵

پیش‌گفتار به نام آنکه جان را فکرت آموخت

ای تازه‌جوانان و دانش‌گوش‌بدارید زانرو که شما وارث فرهنگ نیایید
گنجی است شمار ز ادب سنت گرانسنگ شاید به شما گر که شما نیز بشایید
گنجی است ز ذوق و هنر خلق جهان بیش زان روی به چشم همه در اوج علایید
گر خود ز بد حادثه‌اش پاس ندارید فرزندی ایران را هرگز نه سزایید

شاید بتوان گفت نگاهبانی از میراث آثار فرهنگی و ادبی ایران عزیز، برجسته‌ترین ویژگی مرحوم دکتر احمدعلی رزمایی بخارایی بود.

او آثار ادبی را پرچم پیروزی و افتخار ایران و ایرانی می‌دانست که نسل به نسل افراشته نگاه داشته شده است و به روزگاران ادبیات یادآور می‌شد که: «وظیفه ملی و وجدانی ماست که آن همه‌شان سربلند و افراشته نگاه داریم و از میان نسل کنونی، کسانی را تربیت کنیم که زمان و آثار ارزنده ذوقی و فکری وطن خود را عمیق درک کنند و یاد بگیرند و به آن عشق بورزند و آن را غنی‌تر سازند و به نسل بعدی بسپارند». (سلطانی گردفرامری، بی‌تا، صص ۵۱ و ۵۲)

دهه ۴۰ پیشرفت‌های مادی جهان بیشتر خود را به رخ جامعه ایرانی که کمبودها، و نقص‌هایی در آن هویدا بود می‌کشید و این مسئله نوعی

حیرت و شگفت‌زدگی را به‌خصوص در میان اقشار تحصیل‌کرده و فرنگ‌رفته آن روزگار موجب گشته بود. تا جایی که برخی از ایشان پرداختن به میراث ارزنده پیشینیان خویش را کاری عبث و بیهوده می‌انگاشتند که حاصلی جز عقب‌ماندگی بیشتر و فرورفتن در سنت‌های فراموش شده گذشته ندارد.

در این میان اما تحصیل‌کردگان و دانش‌آموختگان بزرگی قد برافراشته و استین‌همت بالا زدند تا این حیرت و بهت و شیفتگی را از نسل خود دور کرد و نشان دهند که پیشرفت مادی جهان نمی‌تواند دلیلی بر کنار گذاشتن مسئولیت سنگین حفظ میراث ارزنده خودی باشد.

در این میان مرحوم دکتر احمد علی رجایی بخارایی از جمله شخصیت‌های علمی برجسته‌ایست که عمر خویش را در حفظ آثار ادبی و فرهنگی و آگاه کردن جوانان دانشجوی آن زمان به جایگاه فرهنگ و تمدن ایرانی سپری کرده و در این راه لحظه‌ای از تلاش و کوشش دست نکشید.

اهتمام دکتر رجایی به تالیس متون فارسی همچون شاهنامه فردوسی، تاریخ بیهقی، دیوان حافظ، چهره‌ها و مثنوی از نگاه تیزبینانه و هشیارانه‌ای حکایت می‌کند که با پیشرفت سریع علم و تکنولوژی و سرگرم شدن جوانان به ذرق و برق تمدن مادی غربی این گنجینه‌های ارزشمند به فراموشی سپرده خواهند شد و دیری نخواهد پاید که نسل بعد از او حتی با نام این بزرگان آشنایی و انسی نخواهند داشت.

ایشان می‌کوشید تا با تصحیح متونی ارزشمند همچون خلاصه شرح تعرف، منتخب رونق‌المجالس، بستان‌العارفین و تحفه‌المریدین مجاهدت‌های علمی‌اش در آستان قدس رضوی در به چاپ رسانیدن قرآن به خط ثلث با ترجمه پارسی کهن، سوره‌مائده از قرآن کوفی، پلی میان شعر هجایی و عروضی فارسی و تألیف فرهنگ لغات قرآن خطی

آستان قدس، غبار از چهره گنجینه‌های ارزشمند فرهنگ و ادب ایرانی - اسلامی برگرفته و آنگونه که خود به دانشجویانش سفارش می‌کرد، پرچم پرافتخار ایران و ایرانی را افراشته و سربلند به دستان پرتوان نسل بعد از خود بسپارد. باشد که ایشان نیز شایسته این پرچمداری باشند.

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به حکم وظیفه ذاتی و مسئولیت فرهنگی که به عهده دارد می‌کوشد تا همراه با شناساندن این ستارگان درخشان آسمان ادب و فرهنگ ایران بزرگ به نسل حاضر گامی هر چند کوتاه - نگاهبانی از سرمایه‌های فرهنگی این مرز و بوم بردارد. و اینک خدای بزرگ را شاکریم که دفتر ۱۵۸ از این اقدامات را به نام شخصیتی فرهیخته و راسخ می‌زنیم که قریب نیم قرن تلاش و کوشش فرهنگی خویش را مصروف جمع آثار و مفاخر فرهنگی این مرز و بوم نمود، مرحوم دکتر احمد ملی. بجای بخارایی. روحش شاد

حسین شاکری

نام انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

آذرماه ۱۳۹۵